

ZBORNICA VARNOSTI
IN ZDRAVJA PRI DELU

ZZZS

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zzzs.si

NAVODILO ZA VARNO DELO

Šifra dokumenta / izdaja:

NVD – ZbVZD – L 004 / 01

Stran: 1/3

www.zbornica-vzd.si

SKOBELNI STROJ

1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

- **Seznani se z navodili** za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.
- Preglej in uredi **okolico delovnega mesta**.
- Uporabljaljaj samo **brezhibno delovno opremo**.
- Preveri **delovanje varnostnih naprav**.
- **NE PRIČNI Z DELOM**, če:
 - ❖ si mlajši od 18 let,
 - ❖ nisi ustrezno **usposobljen** (ustrezno zdravniško spričevalo, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.),
 - ❖ si v neustreznem **psihofizičnem stanju** (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.
- V primeru ugotovljenih **pomanjkljivosti** in nepravilnosti **takoj obvesti pristojnega**.

2. OPOZORILA in NEVARNOSTI

- Poseg z roko v nevarno območje stroja – na nezavarovana rezila med obratovanjem stroja.
- Lom rezil ali izpad iz ležišča teh - med obratovanjem.
- Vrez v dlan ali prste rok pri montaži oziroma menjavi rezil.
- Poškodbe delavca z obdelovancem zaradi povratnega udarca.
- Padeč obdelovanca delavcu na noge ali drug del telesa.
- Padeč tujka odrezka delavcu v oko, če ne uporablja zaščite.
- Udarec delavca z deli telesa ob dele stroja.
- Padeč delavca zaradi nečistosti in neurejenosti okolice delovnega mesta.
- Poseg delavca v nevarna območja stroja – med pogonska gonila, če ta niso zavarovana med obratovanjem.
- Nevarnost nastanka požara ob neupoštevanju požarnovarnostnih ukrepov v delavnici ali zaradi naglega pregretja strojnih delov.
- Poškodbe delavca z električnim tokom, če so elektro naprave in oprema poškodovani ali je zaščita pred dotikom nevarne napetosti neustrezna.
- Poškodbe sluha delavca zaradi prevelikega ropota, če ta ne uporablja ustrezno zaščito sluha.
- Možnost ostalih poškodb zaradi neupoštevanja navodil za varno delo.

3. VARNOSTNI UKREPI IN PRAVILA VARNEGA TER ZDRAVEGA DELA

- Delovno opremo uporabljaljaj **namensko in v skladu z navodili za varno delo proizvajalca delovne opreme**.
- Z delovno opremo upravljaj tako, da **s svojim delom ne ogrožaš svoje varnosti in zdravja** ali varnosti in zdravja drugih oseb.
- **Prepovedano je poseganje v nevarno območje!**
- **Prepovedano je odstranjevanje varnostnih naprav in varoval ali povzročiti, da te ne delujejo.**
- Okolica delovnega mesta mora biti vedno urejena in ne založena.
- Pred delom, ko stroj miruje, nastavi željene parametre na stroju in pozicijo orodja ter mize stroja.
- Nevarno območje stroja mora biti ustrezno zavarovano, zato pred pričetkom dela pravilno namesti varovalno napravo, ki varuje poseg v nevarno območje. Del rezil, ki jih pri delu ne uporabljamo, mora biti ves čas obdelave prekrit z varovalno napravo.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Preveri ustreznost vpetja rezil – nožev, in če ti niso poškodovani. ➤ Preveri, če so ostala nevarna območja na stroju ustrezno zavarovana - pogonska gonila, valji, ipd.. ➤ Poškodovanih rezil in drugih pripomočkov ne smemo uporabljati. ➤ Preveri stanje in ustreznost naprave, ki varuje pred povratnim udarcem in je nameščena na vhodni strani stroja. ➤ Členki te varovalne naprave ne smejo biti širši od 15 mm, ne smejo biti zlomljeni ali zviti in ne manjkati. ➤ Členki morajo biti nameščeni tako, da se ne pomikajo nazaj, ampak samo naprej. ➤ Pred zagonom stroja se prepričaj, da z zagonom nikogar ne ogrožáš. ➤ Med delom uporabljalj odsesevalno napravo. ➤ Podajanje obdelovancev naj bo enakomerno in ustrezno glede na debelino obdelave in vrsto materiala. ➤ Če obdeluješ majhne obdelovance, uporabljalj ustrezne podajalne priprave, da ne posežeš z roko v nevarno območje. ➤ Pri delu na poravnalki bodi previden, da roka ne zdrsne na vrteča se rezila. ➤ Med delom na stroju stoj vedno ob strani obdelovanca, da te ne poškoduje v primeru povratnega udarca. ➤ Nikoli ne zaustavljalj vrtečega se vretena in nožev stroja z roko. ➤ Če pride do kakršnega koli zatika koščka lesa v bližini delovnega območja rezil, to nikoli ne odstranjalj z roko. V takem primeru uporabi ustrezne pripomočke in stroj ustavi. ➤ Med delom na stroju ne smeš posvečati pozornosti čemu drugemu ali se pogovarjaljati z drugo osebo. ➤ Če obdelujemo material, pri katerem ostružki odletavajo od orodja v prostor, mora delavec uporabljati zaščito za oči. ➤ Če pride do poškodb električnih naprav in elektro opreme na stroju, je obvezno treba ustaviti delo in poskrbeti, da se poškodbe čim prej odpravijo. ➤ Čiščenje, mazanje in popravilo stroja med obratovanjem ni dovoljeno. Za tako delo je obvezno stroj izključiti iz pogona. ➤ Pri delu bodi previden in ne posegalj z roko v nevarno območje vrtečega se orodja – nožev. ➤ Med delom na stroju obvezno uporabljalj zaščito sluha. ➤ Nosi tesno prilagajočo se delovno obleko, z ozkimi rokavi in nestrgano. ➤ Po končanem delu izključilj stroj iz pogona in ga očisti s ščetko. Čiščenje s stisnjenim zrakom ni priporočljivo. ➤ Vzdrževanje stroja in vsak drug poseg v stroj (nastavitev, menjava nožev, mazanje ali čiščenje stroja, ipd.) se sme opraviti le, ko je stroj izključen iz pogona z glavnim stikalom, tako da ni možen ponovni nenamerni vklop. ➤ Montažo nožev na vreteno stroja sme opraviti le za tako delo strokovno usposobljen in pooblaščen delavec. ➤ Če je stroj v popravilu ali ni dokončno popravljen, moramo na glavno stikalo stroja izobesiti opozorilni napis »NE VKLJUČUJ - STROJ V POPRAVILU«. ➤ Mazanje in vzdrževanje stroja naj bo v skladu z navodili proizvajalca. ➤ Elektro opremo naj vzdržuje in popravljalj le strokovno usposobljen delavec. ➤ Stroj je podvržen rednim periodičnim pregledom in preskusom, ki ne smejo biti daljši od enega leta. ➤ V delavnici ni dovoljeno kajenje in uporaba odprtega ognja. 	
---	---	--

4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ➤ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost. ➤ Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: <ul style="list-style-type: none"> ❖ delovna obleka (tesno prilagajoča), ❖ zaščitno pokrivalo (v primeru dolgih las – morajo biti spete in pokrite s pokrivalom), ❖ zaščita sluha (SIST EN 352-2), ❖ zaščitna očala (SIST EN 166), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 388), ❖ zaščitna obutev s kapico; (SIST EN ISO 20345). 	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš na stroju, orodju ali pripravah kakršnekoli poškodbe, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, delovno opremo <u>takoj izključi in o tem obvesti pristojnega</u>. ➤ Stroj opremi z napisom »POZOR! NE VKLAPLJAJ, STROJ V OKVARI!« 	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pri nepravilnostih v delovanju aktiviraj izklop v sili, izključi glavno stikalo in obvesti nadrejenega. ➤ V primeru nezgod z delovno opremo izključi pogon delovne opreme, poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulanto prve pomoči. 	
7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravstvene posledice: poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt. ➤ Delovno pravne posledice: opozorilo, opomin, prenehanje dela. 	